

فراخوان طرح پژوهشی (RFP)

محور پژوهشی: روش‌های نوین محاسبات ملی

عنوان پروژه: تهیه شاخص قیمت کالاهای وارداتی

مسئله کلیدی:

شاخص قیمت کالاهای وارداتی، روند تغییرات قیمت محصولات عرضه شده به خارج از کشور را در طول دوره زمانی مشخص نشان می‌دهد. از آنجاکه قیمت کالاهای وارداتی یکی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر میزان مبادلات خارجی کشورها و نیز یکی از عوامل تعیین کننده رابطه مبادله می‌باشد، تغییرات آن از اهمیت بالایی برخوردار است. به همین دلیل بسیاری از کشورها به ویژه کشورهایی که دارای مراکز آماری سازمان یافته می‌باشند از سال‌ها قبل اقدام به تهیه این شاخص نموده‌اند. اما مرکز آمار ایران به دلیل کمبود نیروی انسانی متخصص با وجود کاربردهای متنوع این شاخص در تعدیل ارزش واردات، تخمین حجم واردات، بررسی چگونگی نوسانات قیمت کالاهای وارداتی، بررسی مقایسه‌ای بین نوسانات قیمت بازارهای داخلی و خارجی کالاها برای انجام برنامه‌ریزی‌های لازم در این زمینه و ... تاکنون موفق به انجام مطالعات و محاسبات لازم جهت تهیه شاخص مذکور نگردیده است. این درحالیست که مرکز آمار ایران در راستای پوشش کامل شاخص قیمت‌ها و همچنین نیازمندی‌های دفتر حسابهای اقتصادی به این شاخص جهت تعدیل حسابهای ملی به قیمت ثابت نیازمند محاسبه شاخص مذکور می‌باشد.

هدف پروژه:

تهیه و انتشار شاخص قیمت کالاهای وارداتی در سطح گروه‌های نظام هماهنگ شده توصیف و کدگذاری HS در کل کشور

خروجی‌های طرح / پروژه:

- ۱- شناخت بخش واردات
- ۲- بررسی سابقه اجراء طرح در ایران و سایر کشورها
- ۳- روش شناسی و انتخاب فرمول مناسب جهت محاسبه شاخص قیمت کالاهای وارداتی
- ۴- مشخصات اصلی طرح و تعاریف و مفاهیم
- ۵- مجموعه مدارک طرح (شامل طرح موضوعی، طرح استخراج، طرح انتشار و ...)
- ۶- جمع بندی و نتیجه گیری
- ۷- ارائه نرم افزار محاسبه شاخص قیمت کالاهای وارداتی

ضرورت و دلیل اجرا:

چهار نوع شاخص قیمت شناخته شده در آمارهای اقتصادی که در ارزیابی عملکرد برنامه های اقتصادی نقش دارند عبارتند از: شاخص قیمت مصرف کننده (CPI)، شاخص قیمت تولید کننده (PPI)، شاخص قیمت صادرات (XPI) و شاخص قیمت واردات (MPI). هریک از این شاخص ها به عنوان معیار سنجش تغییرات قیمت کالاها و خدمات مهمترین ابزار اندازه گیری میزان تورم قیمت ها در اقتصاد یک کشور محسوب می شوند. کاربرد اساسی شاخص های مذکور در تعدیل حسابهای ملی به قیمت ثابت در هریک از بخش های اقتصادی جایگاه شاخص های مذکور را در بررسی ها و برنامه ریزی های اقتصادی نشان می دهد. مرکز آمار ایران در راستای وظایف قانونی خود و به منظور تهیه آمارهای پایه ای طی سالیان گذشته اقدام به تهیه هریک از شاخص های قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارها (به تفکیک خانوارهای شهری و روستایی)، شاخص های قیمت تولیدکننده بخش کشاورزی، صنعت، معدن، خدمات و صادرات نموده است اما به دلیل کمبود نیروی انسانی متخصص با وجود کاربردهای متنوع این شاخص در تعدیل ارزش واردات، تخمین حجم واردات و ... تا کنون موفق به انجام مطالعات و محاسبات لازم جهت تهیه شاخص مذکور نگردیده است. این درحالیست که عدم وجود شاخص کالاهای وارداتی بسیاری از کاربردهای شاخص قیمت کالاهای صادراتی از جمله تعدیل حسابهای ملی بخش خالص صادرات به قیمت ثابت را غیر ممکن کرده است. همچنین بسیاری از ناگرها و شاخص های اقتصادی از تحلیل همزمان شاخص قیمت کالاهای صادراتی و وارداتی بدست می آید به طور مثال از نسبت تغییرات شاخص صادرات به تغییرات شاخص واردات در تحلیل تغییر در درآمد واقعی افراد مقیم یک کشور استفاده نمود.

خلاصه روش اجرا:

روش اجرا در این طرح روش کتابخانه ای می باشد.